

La Consiliul Național de Acreditare și Atestare

Pe 9 februarie 2006 membrii Consiliului Național pentru Acreditare și Atestare al Republicii Moldova s-au întrunit în sala Senatului UTM pentru a supune unei analize amănunțite și argumentate calitatea cercetărilor ce se produc pe linia a 7 profiluri științifice propuse de UTM.

Dna **Daria Grabco**, președinte Comisiei Specializate pentru evaluarea calității cercetărilor științifice la Universitatea Tehnică a Moldovei, profesor universitar, doctor habilitat, a expus un raport amplu în subiectul dat. Întrucât au fost evaluate 7 profiluri pentru cercetări științifice la UTM, se înțelege de la sine că la fiecare profil separat a funcționat o comisie formată din specialiști corespunzători. Perioada a cuprins anii 2000-2004. Din criteriile după care a fost apreciat fiecare profil vom arăta aici în special câteva: corespunderea metodelor și aparatului utilizat obiectivelor proiectate; competitivitatea rezultatelor cercetărilor științifice; nivelul de solicitare a rezultatelor de către economia națională.

Dna **Daria Grabco** a menționat că UTM efectuează cercetări fundamentale și aplicative, desfășoară activități de inovare și transfer tehnologic. În cadrul UTM sunt formulate și verificate noi teorii și ipoteze: acad. **Ion Bostan**, prof. univ. **Vasile Marina**, prof. univ. **Anatol Casian**. Sunt lansate noi concepții: prof. univ. **Ion Tighineanu**, prof. univ. **Valerian Dorogan**. Sunt fondate direcții științifice noi: membrul-corespondent al AȘM **Teodor Șișianu**, prof. univ. **Ion Tighineanu** ș. a. O direcție prioritară în cadrul UTM este formarea și menținerea potențialului științific prin studii postuniversitare (masterat, doctorat) și prin reciclarea și perfecționarea cadrelor înalt calificate, stagii de diferite durate la centre științifice internaționale din SUA, Italia, Franța, participări la diferite conferințe și școli științifice. UTM dispune de un potențial uman-științific de certă valoare. În cadrul profilurilor de cercetare-dezvoltare, care au fost supuse evaluării, activează **292** de colaboratori ai UTM. Fiecare dintre profilurile de cercetare-dezvoltare dispune de cadre cu grade științifice, al căror număr depășește norma de minimum 13 doctori și doctori habilitați.

UTM pregătește cadre științifice prin doctorat la **43** de specialități, care cuprind toate profilurile de cercetare-dezvoltare supuse evaluării pentru a fi acreditate.

Colaboratorii științifici dispun de laboratoare, diverse unități de instalații, aparataj de măsurări, calculatoare performante, asigurând obținerea unor rezultate veridice și competitive. Echipamentul științific a sporit de la 40 de mii de lei pentru un cercetător în anul 2000 la **75 de mii de lei pentru un cercetător** în anul 2004.

La profilurile de cercetare-dezvoltare nr. 1 și nr. 3 „**Tehnologii avansate, produse industriale scientointensive și materiale noi în construcția de mașini**” și „**Electronică, informatică și comunicații**” în mod deosebit s-a subliniat existența unui potențial științific de o importanță excepțio-

nală. Este vorba, în speță, despre laboratoarele specializate de nivel internațional: Centrul Național de testări ale materialelor, Laboratorul de micro-și optoelectronică, laboratorul de spectroscopie optică, Laboratorul interamural de cercetare a semiconductorilor minusculi.

S-a menționat cu plus și existența la UTM a bazei experimentale „Centrul de cercetări tehnico-științifice și implementare a tehnologiilor avansate „Etalon”.

S-a notat că în ultimii 5 ani UTM a acordat o atenție prioritară asigurării proceselor de cercetare și didactice cu calculatoare de performanță. Numărul lor a fost în creștere – de la 470 de calculatoare în anul 2004 până la 1300 în anul 2004. Toate calculatoarele sunt conectate la Internet. UTM dispune de o bibliotecă tehnico-științifică ce întrupește peste **1,4 mil. de cărți**. În bibliotecă este instalată rețeaua univer-

Valerian Dorogan, dr. hab. **Ghenadie Corotcencov**, prof. **Viorel Trofim** ș.a.; noile tehnologii și prelucrările fotonice a materialelor microelectronice – membrul-corespondent al AȘM **Teodor Șișianu** și colegii.

În ultimul timp la UTM a fost deschisă încă o direcție de cercetare deosebit de importantă pentru RM: elaborarea sistemelor de conversiune a energiilor regenerabile – energia eoliană (a vântului) și a energiei cinetice de curgere a apei râurilor, direcție ce are un

M Nefericirea e fricoasă: ea urmărește pe oamenii pe care îi vede că tremură, dar fuge dacă mergi hotărât în întâmpinarea ei.

T „Nu prea multe sunt mințile care mor din cauza uzurii, ele în majoritatea cazurilor ruginesc din cauza neîntrebuințării.”

C. Bouvi

Știința la UTM pentru perioada 2000-2004 a fost ACREDITATĂ

sitară care întrunește 46 de calculatoare, prin care cercetătorii au acces la catalogul electronic al bibliotecii. Activitatea științifică și de inovare în cadrul celor 7 profiluri de cercetare de la UTM corespunde direcțiilor aprobate prin Hotărârea Parlamentului RM pentru perioada anilor 2000-2010 și Acordului de parteneriat dintre Guvernul RM și AȘM pentru anii 2005-2008 privind direcțiile strategice ale științei și inovării.

Un plus important la UTM este că practic toate elaborările colaboratorilor UTM într-o formă sau alta – lucrări de laborator, proiecte de an, de diplomă – sunt utilizate în procesul didactic. **Lucrări și proiecte de diplomă cu elemente de cercetare anual sunt elaborate peste 700.**

Au fost menționate activitățile științifice și de inovare de un deosebit prestigiu național și internațional: dezvoltarea nanotehnologiilor – **Ion Tighineanu** și colegii, această direcție reprezentând una dintre prioritățile de vârf ale SUA și ale țării dezvoltate; teoria și aplicarea termoelectricității – prof. **Anatol Casian** și colegii; emițătoare laser receptori de lumină, ghiduri de undă și senzori – prof.

pronunțat caracter aplicativ. Stațiile eoliene și micro-hidrocentralele fără construcția barajelor sunt așteptate de micii producători, în special cei rurali.

Un compartiment aparte reprezintă cercetările în cadrul granturilor internaționale. La profilul „Tehnologii avansate...” pe parcursul ultimilor 5 ani au fost obținute 4 granturi internaționale cu o finanțare de cca **300 de mii de dolari SUA**, fapt ce a permis dotarea Centrelor de cercetare cu utilaj modern și efectuarea cercetărilor științifice la nivelul standardelor mondiale.

În perioada 2000-2004 cercetătorii de la UTM au participat la **1287 de conferințe** științifice internaționale și naționale. În această perioadă la UTM au fost editate **174 de monografii și manuale; 8 dicționare, 112 culegeri de lucrări, 2945 de publicații** în țară și peste hotare. La UTM se editează revista științifică „**Meridian ingineresc**”, în care se publică și un însemnat număr de autori din străinătate.

În final, Comisia Specializată a CNAA a concluzionat că Universitatea Tehnică a Moldovei prezintă în sine o instituție științifico-didactică ce posedă un potențial științific valoros, care are ample **capacități de cooperare pe plan național și internațional.**

Consiliul național pentru Acreditare și Atestare al RM a acreditat prin vot unanim 6 profiluri de cercetare științifică la UTM. Și anume:

1. Tehnologii avansate, produse industriale scientointensive și materiale noi în construcția de mașini;
2. Tehnologii moderne în domeniile electrotehnicii și energeticii;
3. Electronică, informatică și comunicații;
4. Procesarea, calitatea și securitatea produselor alimentare;
5. Arhitectură, construcții și design;
6. Antreprenariat și educația socio-umană în inginerie.

Ultimul profil (nr. 6) a comasat în sine 2 profiluri propuse de UTM: „Inginerie economică” și „Umanizarea învățământului ingineresc”.

Prin acreditarea profilurilor de cercetare-dezvoltare la UTM a fost recunoscută la nivel național valoarea semnificativă a colectivului științifico-didactic și a rezultatelor marcante obținute în perioada supusă acreditării (anii 2000-2004). **Îi felicităm pe toți cu ocazia acestui tonic eveniment, care ne propulsează spre noi succese în viitor.**

La Consiliul de Administrație

Reușita studenților în general și rezultatele sesiunii de iarnă în special – problemă care trebuie să-i frământeze, dar și să-i mobilizeze pe tinerii studenți spre a-și vedea împlinit visul de a însuși cu succes viitoarea profesie – a constituit subiectul principal al recentei ședințe a Consiliului de Administrație al UTM.

În acest sens un accent deosebit s-a pus pe necesitatea îmbunătățirii reușitei la disciplinele general-universitare: matematica, chimia, fizica, unde, în mod tradițional, rezultatele sunt mai slabe. Un prim pas în acest sens trebuie să-l facă catedrele respective, acestea urmând să-și intensifice activitatea de instruire, găsind metode de predare noi, mere mai intensive și mărindu numărul consultațiilor. O problemă ar fi și diferențierea acestor discipline, în funcție de profilul facultății. Este necesară și amplificarea muncii educative în sensul uniformizării efortului studentului pe tot parcursul semestrului, dar nu

Transparența – pilon al reușitei

numai în ajunul sesiunilor, au menționat membrii Consiliului. Sălile de lectură trebuie să fie pline în fiecare zi, munca să fie continuă, nu cu intervale. În acest sens s-a reactualizat necesitatea deschiderii unor săli de lectură și în cămine, în care s-ar putea lucra și peste programul sălilor de lectură ale bibliotecii. Însă săliile din cămine urmează a fi înzestrate cu necesarul de cărți, calculatoare, mobilierul respectiv.

În același sens al revitalizării aspectului reușitei la studii și catedrele ar trebui să-și revadă metodele de predare și evaluare. Cursurile ar trebui divizate în 4-5 module, iar examinările urmează a fi îndesate pe parcursul semestrului, bunăoară, după fiecare modul studiat, în felul acesta studenții lucrând continuu, cu mai mare efect.

Consiliul a cerut să se desfășoare adunări în cadrul fiecărei catedre, a fiecărui decanat, cu dezbaterile tuturor aspectelor ce țin de reușită. Procesele-verbale ale acestor adunări să se

centralizeze la rectorat pentru a generaliza ideile cele mai constructive și a le aplica în practica de zi cu zi. Reușita trebuie să-i preocupe și pe părinți. Se impune deci o colaborare permanentă și intensă între catedre, decanate și părinți.

Tot în sensul îmbunătățirii reușitei se cere o regândire a formelor de colaborare între profesorii care predau cursurile teoretice și cei care însoțesc aceste cursuri cu lucrări practice și de laborator. Ei trebuie să se întâlnească periodic, să discute, astfel ca să se vadă dacă nu cumva teoria „merge” prea repede sau, invers, prea încet; dacă nu cumva în predare se admit anumite deficiențe; dacă trebuie schimbate anumite accente etc. În cadrul unor asemenea întrevederi se poate vedea clar cum înaintează studentul pe linia reușitei. Această conlucrare permanentă între profesorii celor două aspecte – teoretic și practic – trebuie să devină un element permanent la toate catedrele și facultățile, el fiind aplicat de mai demult în universitățile tehnice

occidentale și înregistrând un efect bun. Consiliul a mai concluzionat că forma exclusiv scrisă a examenelor, aplicată în ultimul timp, are anumite carențe. Aici poate pătrunde racila copiatului sau a fițucilor, iar, pe de altă parte, nu dezvoltă vorbirea studenților, un fapt extrem de necesar unui viitor inginer, care trebuie să poată vorbi explicit cu masele de lucrători pe care le va conduce. De aceea o bună parte din examene trebuie să treacă înapoi la forma orală sau la o formă mixtă.

Sondajele sociologice în masele de studenți vor fi de asemenea un factor benefic în munca generală de îmbunătățire a calității predării și însușirii. Într-o formă anonimă, studenții își vor expune cât mai deschis și mai obiectiv opiniile cu privire la predarea diferitelor cursuri, la lecțiile practice și de laborator, la diferite aspecte universitare. Transparența – iată cuvântul de ordine care trebuie să pătrundă întru totul întreaga activitate a profesorilor și studenților. Transparența trebuie să fie stilul obișnuit și tonic al vieții universitare.

Nora redacției: Rapoartele celor 4 centre de cercetare-dezvoltare pe direcțiile științifice respective constituite în cadrul UTM au fost audiate de către reprezentanții Secției de Științe fizice și Inginerești a AȘM înainte de momentul acreditării cercetărilor științifice la UTM. Întrucât

Pe 10 decembrie 2005 la UTM a ieșit la raport... știința. În fața reprezentanților Secției de Științe fizice și Inginerești a Academiei de Științe a RM au prezentat anumite rapoarte șefii a 4 centre de cercetare-dezvoltare pe direcțiile științifice respective, constituite în cadrul UTM.

Din partea AȘM au fost prezenți la acest moment de raportare totalizatoarea dnii **Ion Tighineanu**, vicepreședinte al AȘM, **Valeriu Canțer**, academician-coordonator, **Ion Geru**, membru-corespondent al AȘM, și **Emil Rusu**, secretar științific al secției.

Dl **Valerian Dorogan**, prorectorul pentru cercetare științifică la UTM, a oferit primul cuvânt de raport dlui **Ion Bostan**, rectorul UTM, academician al AȘM, coordonator al centrului de Cercetare-dezvoltare din cadrul UTM cu denumirea „**Tehnologii avansate, produse industriale scientointensive, materiale noi în construcția de mașini**”. În acest centru activează 7 doctori habilitați, 36 de doctori în științe, 24 de tineri cercetători cu vârsta de până la 35 de ani. La cercetări sunt încadrate 10 catedre de la FIMCM și FIMM. Structura cercetărilor: cercetări în cadrul Programului de Stat; cercetări în cadrul temelor de contract instituționale; cercetări în cadrul granturilor naționale și internaționale; cercetări în cadrul planurilor de lucru științific pe catedre. Între anii 2001-2005 sub egida Centrului dat au fost publicate 997 de articole în revistele de specialitate, rezultatele obținute au fost prezentate la 15 expoziții internaționale, apreciate cu 15 medalii de aur, 22 – de argint și 3 – de bronz. Proprietatea intelectuală a elaborărilor din cadrul centrului a fost protejată cu 95 de brevete de invenții.

În continuare dl **Ion Bostan** a trecut la caracterizarea diferitelor teme care se cercetează în cadrul Centrului dat în perioade mai mari sau mai mici și ce rezultate sunt obținute la momentul actual.

Tema „**Sisteme de acționare submersibilă ale complexului robotizat de extracție a concrețiilor feromanganice de pe fundul oceanului planetar**” a fost inițiată încă în anii '80, secolul trecut în cadrul programelor unionale din ex-URSS. Noutatea științifică a temei a fost confirmată prin mai multe brevete de invenții. Au fost elaborate bazele teoretice de descriere a angrenajului precesional. În ultimul timp a fost elaborat și un soft special... În plan practic au fost elaborate 12 proiecte ale mecanismelor de acționare, componente ale complexului robotizat. Există acum relații cu China, țară care se interesează de conceptul extragerii concrețiilor feromanganice de pe fundul

Cercetarea științifică – element vital al universității

Mării Chineze. China deci se interesează de cercetările de la UTM în acest sens, cercetări care astfel sunt susținute și stimulate în continuare.

Dl **Ion Bostan** a expus în continuare în același mod alte aspecte de cercetare, la care se lucrează intens și continuu, până la anumite finalizări practice și neapărat în colaborare cu centre de cercetare și întreprinderi din alte țări, deoarece anume această colaborare poate aduce un real și impunător

folos. În continuare au fost exemplificate colaborările cu Universitatea Tehnică din Constanța, Germania.

Trebuie spus că aceste concrețiuni feromanganice pe fundul oceanului planetar conțin zăcăminte privind tot Tabelul elementelor chimice al lui Mendeleev și pot să ajungă întregii planete în viitorii 200 de ani. În prezent sunt formate 4 asociații internaționale care cercetează tehnologiile de extracție și fabricare a acestor concrețiuni. Cercetătorii de la UTM, precum a declarat dl **Ion Bostan**, intenționează să intre în asociația care va fi creată de către China.

Termenul **concrețiune** se explică în dicționare astfel: „**Depunere care se formează în rocile sedimentare prin concentrarea substanțelor minerale din soluții apoase în jurul unui corp străin**”.

ziarul nostru, precum se știe, apare rar – o singură dată pe lună, evenimentele uneori se precipită astfel că vin unele peste altele.

Redacția publică și darea de seamă de la rapoartele amintite, întrucât ele reflectă o fațetă complementară a tabloului general al cercetărilor vaste și profunde ce se efectuează la UTM.

„Concrețiune” are și un sinonim – „**sinter**”, de la ultimul venind și noțiunea de „**sinterizare**” cu explicații suplimentare: „**Procedeu de lipire a unui material granular fără ajutorul unui liant, numai prin încălzire și, eventual, prin presare**”.

Dacă e vorba de fundul oceanului planetar, este de înțeles că formarea unor asemenea roci este și rezultatul presării.

Centrul dat de la UTM colaborează pe aceeași bază a transmisiilor precesionale planetare

Raportorul a expus încă multe alte teme în care se duc cercetări rezultative: pe teme de contract, în domeniul rezistenței materialelor, cel al transporturilor etc. – toate având zeci de brevete de invenție și zeci de articole în reviste de specialitate, multe fiind și expuse la conferințe și simpozioane de profil.

Centrul are un șir de cercetări comune cu Centre științifice și universități din străinătate în cadrul diferitelor granturi care aduc și venituri pentru dotarea laboratoarelor și sporirea în continuare a gradului de eficiență a cercetărilor.

Pe marginea raportului prezentat de șeful Centrului de cercetări „Tehnologii avansate...” s-au expus și opinii de discuție. S-a văzut că cuantumul intelectual-tehnic la UTM este impunător, dar baza experimentală trebuie mult întărită, fapt pentru care trebuie bani solizi, altfel zis, aici trebuie să-și spună cuvântul și organele respective de stat. **Academia de științe, în rolul său de patron al cercetătorilor din universități**, trebuie să pună în acțiune pârgurile argumentative în acest sens. În continuare în fața Secției respective a AȘM au raportat despre starea cercetărilor la UTM în celelalte centre.

Dl **Valerian Dorogan**, prorector pentru știință la UTM, prof. univ., dr. hab., a raportat despre rezultatele obținute în cadrul Centrului de cercetare-dezvoltare „Electronică, Informatică și Comunicații”. Aici activează catedrele, laboratoarele științifice și științifico-didactice ale FRT și FCIM. Menționăm numai aspectele cantitative. Au fost realizate 12 teme instituționale de cercetare; granturi naționale – 6, internaționale – 12; proiecte în cadrul Programelor de Stat – 2. Au fost elaborate 6 manuale; publicate lucrări științifice 523; brevete de invenții – 60. Au fost obținute medalii și premii speciale la Saloane internaționale – 41.

Coordonatorul dl **Ion Stratan**, prof. univ., dr. al Centrului „Tehnologii moderne în domeniile electrotehnicii, energeticii și mediului”, a raportat pe larg despre succesele cercetărilor care au fost destul de pregnante.

Coordonatorul dl **Mircea Andriută**, prof. univ., dr. hab. al Centrului „Arhitectură, Construcții și Design”, a raportat succint asupra rezultatelor de cercetare obținute în cadrul FCGC și FUA.

În urma audierii rapoartelor și a discuțiilor pe marginea cercetărilor de la UTM, reprezentanții AȘM au dat **înalte aprecieri muncii științifice din cadrul universității**. Cercetarea științifică este element indispensabil pentru ridicarea calității de pregătire a noilor generații la nivel european.

Profesori români la UTM

Domnul **Romeo Mihai Ciobanu** este profesor universitar, dr. ing. la Universitatea Tehnică „Gheorghe Asachi” din Iași, România, Facultatea de Textile – Pielărie, Catedra Management și Ingineria Sistemelor de Producție. D-lui vine deja al treilea an în fiecare semestru la Chișinău pentru a preda cursurile „Bazele ingineriei sistemelor” și „Managementul proiectului” studenților de la Facultatea transfrontalieră de Inginerie, specialitatea „Inginerie Economică”, extensiune universitară a universității ieșene la UTM (decan dl **Gheorghe Condurachi**, profesor ieșean).

În luna noiembrie 2005 profesorul Romeo Ciobanu a predat cursuri, proiecte și lecții de laborator studenților din anul cinci de la „Inginerie Economică”. Domnia sa este autorul cursului de lecții „Managementul proiectului”, pe care l-a predat studenților și pe care l-a adus și în semn de donație discipolilor săi. Tot în semn de donație au fost aduse și diverse materiale didactice auxiliare, exemple de proiecte, pe care studenții să le utilizeze drept modele. La sfârșitul lunii ianuarie 2006, dlui va reveni pentru a primi examenul la obiect.

Dl Romeo Ciobanu ne-a relatat satisfăcut că studenții din Republica Moldova sunt interesați și activi la obiectul pe care îl predă. Frecvența deplină este un factor pozitiv în mersul calitativ al procesului de învățământ. Este multumit și de faptul că studenții săi sunt plini de idei și propuneri. Astfel, din partea studenților care urmează a deveni prima promoție a anului universitar 2005-2006 la specialitatea „Inginerie Economică” cu profil electrotehnic, energetic și electroenergetic s-au înregistrat deja trei inițiative de susținere a tezelor de licență.

La Senat

În ședința Senatului UTM din 24 ianuarie 2006 a fost supus analizei aspectul foarte important al activității UTM – cercetarea științifică.

Dl **Valerian Dorogan**, prorectorul pentru cercetarea științifică, prof. univ., dr. hab., a susținut raportul „Totalurile activității de cercetare științifică în 2005 și sarcinile pentru 2006”. Bilanțul a fost aprobat de Senat și materialele corespunzătoare în extenso (în mod desfășurat) sunt difuzate la toate catedrele, astfel că persoanele interesate – profesori, doctoranzi, masteranzi, studenți – pot lua cunoștință de ele.

Aici însă vom da publicității hotărârea Senatului în subiectul dat.

HOTĂRÂREA
Senatului Universității Tehnice a Moldovei
24.01.2006

Totalurile activității de cercetare științifică în a. 2005 și sarcinile pe a.2006

În baza informației prezentate de către prorectorul pentru cercetare științifică prof. univ. dr. hab. V. Dorogan și având în vedere obiectivele trasate în Hotărârea Senatului U.T.M. din 20 decembrie 2005, compartimentul „Cercetare-dezvoltare”

Senatul hotărăște:

1. A aproba totalurile activității de cercetare științifică în a. 2005 și sarcinile pe a. 2006.

2. **Prorectorul pentru cercetare științifică:**

2.1. Împreună cu grupul de lucru, desemnat de Consiliul Rectorilor, și format din prorectorii pentru cercetare științifică, să

Aspect ce fortifică universitatea

participe activ la modificarea Codului cu privire la știință și inovare, pentru ajustarea lui cu specificul cercetării universitare.

2.2. Împreună cu organizațiile abilitate (AȘM, CNAA) și prorectorii pentru cercetare ai universităților R.M., să participe la perfectarea actelor normative ce ar reglementa instruirea prin doctorantură, luând în considerație Prevederile Procesului de la Bologna.

2.3. Împreună cu DIȘDT să continue lucrul privind ajustarea activității de cercetare a universității la Codul cu privire la știință și inovare al Republicii Moldova și la prevederile Procesului de la Bologna.

2.4. Împreună cu DIȘDT și Departamentul Relații Internaționale, să întreprindă măsuri concrete privind amplificarea relațiilor în domeniul cercetării cu Universități și Centre de cercetare de peste hotare, în special cu cele din România;

2.5. Să asigure o conlucrare eficientă cu AȘM, Ministerul Industriei, unități de producție în vederea creării unui parc tehnologic, ce va facilita procesul de implementare a realizărilor științifice;

2.6. Împreună cu DIȘDT și coordonatorii Centrului de cercetare-dezvoltare, **până la 1.05.2006** să perfecteze Regulamentele de activitate ale Centrelor;

2.7. Împreună cu DIȘDT, în termen de până la 1.03.2006, să elaboreze un nou regulament intern ce vizează instruirea prin doctorantură, luând în considerație prevederile regulamentelor AȘM și CNAA și modificările posibile.

3. **Departamentul Investigații Științifice și Dezvoltare Tehnologică:**

3.1. În termen de **până la 1.05.2006** să efectueze atestarea colaboratorilor antrenați în cercetare;

3.2. La concursurile de suplinitură a posturilor științifico-didactice, o atenție deosebită să se acorde activității de cercetare științifică a concurenților;

3.3. În scopul antrenării mai masive a studenților la procesul de cercetare, prorectorul pentru cercetare, DIȘDT, decanii facultăților împreună cu catedrele:

- să organizeze tradiționala Conferință a studenților și doctoranzilor la nivel național, antrenând studenți și doctoranzi din toate universitățile Republicii Moldova;

- să organizeze seminare științifice studențești la nivel de catedre cu participarea doctoranzilor și conducătorilor de doctorat;

- să asigure participarea masivă a studenților la diverse concursuri naționale și internaționale, expoziții de invenții, etc.;

- să asigure elaborarea tezelor de licență cu elemente de cercetare pentru obținerea notei maxime.

4. Responsabil pentru realizarea prezentei hotărâri este prorectorul pentru cercetare științifică prof. univ. dr. hab. **V. Dorogan**.

Ion BOSTAN

Președinte al Senatului U.T.M.,
Acad. al A.Ș.M. prof. univ. dr. hab.

I. DROBENCO

Secretar științific al Senatului,
conf. univ., dr.

Munca educativă la FTMLA

Cu dl decan **Grigore Musteață**, conf., dr., am căutat să pătrund în conceptul „educație” la FTMLA, pornind de la ideea că într-adevăr educația este fundamentul succeselor didactice spre care tindem permanent.

Dl decan, pedagog cu experiență, subliniază pe drept cuvânt că munca educativă într-o facultate cu mase mari de studenți trebuie să aibă o idee-pivot, o axă pe care, dacă o realizezi zi de zi, devine o solidă apărătoare, o pavăză în fața diferitelor cusururi, metehne, vicii, „neciopliri”, necuviințe, grosolanii, nedelicatețe, mitocăniile etc.

O asemenea idee-pivot educativă, spune dl decan, este „a-1 învăța pe student să învețe”. A învăța este munca permanentă a unui student. Dacă un om iubește munca, înseamnă că mintea, sufletul lui mereu vor fi preocupate anume de aceasta – munca. Nu va mai fi „loc” pentru a-i intra în cap alte idei de nuanță educativă urâtă.

Studentul își poate iubi munca numai în cazul în care ea are randament, deoarece, știm, omul iubește munca care dă folos și, pe cât e posibil, mai mare.

Prin urmare, spune pe drept dl decan **Musteață**, dacă noi, profesorii, reușim să-l învățăm pe student să învețe cu folos pentru sine însuși, acesta va simți plăcerea muncii, își va iubi munca care, de fapt, îi formează acum profesia de viitor, adică, vorbind altfel, noi am reușit principalul în educație. Noi l-am ferit pe student de erori educative grave. Restul – educația manierelor, să zicem, va fi

de acum mult mai ușor să i le inoculăm studentului, el având în suflet principalul – dorința, iubirea de a munci – a învăța.

Odată ce e cunoscută în toată facultatea ideea-pivot a educației, îndrumătorii de grupă acționează în consecință. Cu îndrumătorii de grupă (la anii I și II) lucrează de acuma

prodecanul pentru educație, dl **Iurie Subotin**. E de notat că dl Subotin are o anumită pregătire anume pedagogică, D-sa fiind absolvent al Universității de Stat, unde în mod obligatoriu se făcea și pedagogie la toate facultățile. Dl prodecan Subotin are grijă ca orele educative să fie introduse în orar, ca îndrumătorii de grupă să aibă planuri de lucru cu grupele, uneori să organizeze și seminare. Îndrumătorul de grupă are un registru, în care

ca în oglindă se vede situația personală a fiecărui student. Rareori, dar totuși la Consiliile facultății sunt examinate experiențele de lucru educativ ale îndrumătorilor de grupă. Săptămânal (marți) dl Subotin organizează adunări cu monitorii de grupă.

Dar în cămin? Și iată aici apare funcția educativă a unui al doilea prodecan – dl **Mihail Livcotnic**. Dumnealui mai având în funcție și latura gospodărească a facultății, are ocazie să intre destul de des în cămine și sigur că este

din domeniul specialității, din cultură, din arte, unde studenții deschid uși spre filozofia omului bine organizat pentru viață.

Și Catedra de Științe Socioumane, prin profesorii săi, aduce un prinos educativ bun, organizând diferite dialoguri cu privire la filozofia vieții.

Biblioteca UTM se întâlnește deseori cu studenții pentru a-i familiariza cu diferite aspecte informative în căutarea cărților, altor surse de specialitate.

La facultate apare și „Ziarul studentesc”, cu publicarea articolelor în limbile română sau rusă.

Pentru unele întâlniri binefăcătoare este invitat și părintele **Goncear** de la biserica „Treii ierarhi” din campusul studentesc „Râșcani”.

La anii superiori (3-4) grupele academice intră sub tutela catedrelor de specialitate. Aici munca educativă își modelează într-un fel caracterul: excursii la întreprinderi, convorbiri cu specialiști de marcă etc.

Precum se vede, multe acțiuni și scheme organizatorice converg în albia educativă și tocmai pe această bază atmosfera de lucru a facultății este bună, se simte ritmul sănătos al studiilor în aule, săli de lectură, laboratoare, deplasări la stagii de practică, întâlniri ale delegațiilor străine etc., etc.

La facultate de sus în jos și viceversa este înțeles principiul că pe o bază educativă bună se clădește solid edificiul instruirii profesionale.

E bine să știm acest citat din Aristotel: „Educația are nevoie de trei lucruri: sacrificiu, știință și exersare”.

Luați aminte!

Secretul unui discurs reușit

Ni se întâmplă adesea să fim într-o sală de curs sau la vreo adunare la care se ține un discurs. După un timp ne dăm seama că, de fapt, nu e decât o înșurire de cuvinte care nu transmit nimic. Și în acel moment te gândești ce-ai face tu dacă ai fi în locul celui care vorbește. Cred că primul lucru la care trebuie să ne gândim este cum spunem ceea ce vrem să spunem, pentru ca ceilalți să înțeleagă exact ceea ce trebuie. Sigur că nu e un lucru ușor, pentru că un discurs nu e un monolog, ci o comunicare între vorbitor și public. Un discurs, oricum ar fi el, trebuie rostit cu o tonalitate firească, așa cum îi vorbiți unui bun prieten.

Faptul că în acel loc sunt mai mulți oameni nu schimbă deloc situația. Puteți considera că sunt mai mulți prieteni de-ai dumneavoastră și să le vorbiți în așa fel, încât personalitatea pe care o aveți să se manifeste din plin. Nu trebuie să-i priviți pe ceilalți de sus sau să imitați pe cineva atunci când vorbiți. Fiți așa cum simțiți că trebuie să fiți, pentru că, la urma urmei, oricine poate ține un discurs. Sigur că nu toți

ne naștem cu capacități oratorice excepționale, dar fiecare dintre noi se poate exprima bine în public și poate să comunice lucruri interesante.

Dacă doriți să existe o comunicare reală între dvs. ca vorbitor și ceilalți trebuie să îi ajutați, mai ales la început, să vă adreseze o întrebare. Simulați o întrebare și un răspuns, pentru ca punțile de legătură să se stabilească mai ușor. Feriți-vă de exprimările pretențioase, pentru că nu toți cei care vă ascultă sunt experți în ceea ce vreți să spuneți, iar cel care nu înțelege nici nu poate fi atent. Un alt lucru important este să vorbiți cu sinceritate despre ceea în care credeți. Există și mici trucuri care vă vor ajuta în aceste momente, cu condiția să le aplicați: subliniați lucrurile importante prin varierea tonului și ritmului cu care vorbiți, prin pauze înainte și după ideile importante. E suficient să conștientizați aceste principii și discursul dumneavoastră va suna mult mai bine, iar cei care vă vor urmări vor fi încântați.

„Săptămâna” (3 octombrie 2003)

Expozițiile UTM

„Omagiu naturii”

UTM are destule ocazii pentru a-și expune rodul muncii creatoare în tehnică, design, arhitectură, construcții, vestimentație etc. De data aceasta dl **Liviu Hâncu**, profesor de design la Facultatea de Industrie Ușoară, ne-a deschis fereastra... picturii.

Pe 15 septembrie 2005 în sălile Muzeului de Istorie din Chișinău profesorul nostru a expus peste 170 de pânze picturale. În temei, peisaje. Peisajele plaiului moldav din nordul, centrul și sudul țării, din care transpare desigur fierbințea iubire pentru pământul care l-a născut pe el și pe noi, pe toți.

A absolvit Colegiul de Arte Plastice „Alexandru Plămădeală” din Chișinău, apoi Academia de Arte Vizuale din Sankt-Petersburg, fapt ce denotă că are o încărcătură ponderabilă de cunoștințe și simțire în ceea ce se numește a interpreta viața prin pensulă, culori și compoziții vizuale.

Vizitatorii zăboveau destul de mulțor în fața pânzelor, pentru că, se vede, firul „electric” de transmitere a sentimentelor avea tensiune.

„Omagiu naturii” înseamnă nu numai peisajul, dar și casa, ograda de la țară, adică acel loc ancestral, unde se naște omul (doar spunea filozoful: veșnicia s-a născut la sat), ființa care percepe peisajul, are sensibilitate. Și iată că dl Liviu Hâncu cunoaște filozofic acest sens și are neapărat pe multe dintre pânzele sale și casa, și ograda țărănească, și „nucul din fața casei”, iar toate acestea și pe tine, spectatorule, te fac să fii filozof, să reflectezi adânc.

În acest sens la vernisaj a vorbit dl **Constantin Spânu**, decanul FIU și totodată critic de artă, colegi de la FIU și din breaslă, unii dintre studenții cărora Liviu Hâncu le predă materia frumosului.

Îi urăm succese și în continuare.

Îndrumătorul de grupă

Constantin Codreanu – prietenul și pedagogul

Domnul **Constantin Codreanu**, lect. super. la Catedra Electroenergetică, FEn, face parte din cohorta tinerilor specialiști. Activează la UTM din 1993 și tot de atunci i se încredințează an de an funcția de îndrumător de grupă. O acceptă cu plăcere și este bucuros când poate face ceva pentru discipolii săi. Totodată, este un mare noroc și pentru studenți să aibă în față nu doar un profesor, ci și un bun prieten, un pedagog.

Conform Hotărârii Senatului UTM din 24 ianuarie 2006 „Cu privire la decernarea premiilor Senatului pe anul 2005 pentru munca de cercetare și pe anul universitar 2004-2005 pentru munca de educație”, la compartimentul „Cel mai bun îndrumător de grupă academică al anului universitar 2004-2005” dl **Constantin Codreanu** a obținut Premiul de gradul I (1000 de lei) și Diplomă de gradul I în calitate de îndrumător al grupei EE-042 (Electroenergetică).

Dl **Constantin Codreanu** predă obiectele „Alimentarea cu energie electrică a clădirilor”, „Metrologia, standardizarea și măsurări electrice” și „Informatica”. În luna martie a.c. Domnia sa va susține teza de doctor în științe tehnice „Modelarea caracteristicilor statice și utilizarea lor în calculul sistemelor de alimentare cu energie electrică” la Institutul de Energetică al AȘM (conducător științific, **Ion Proțuc**, doctor în științe tehnice, șeful Catedrei Electroenergetică; consultant științific, **Ion Stratan**, doctor în științe tehnice, decanul FEn). Până în prezent a publicat 12 articole științifice în reviste de specialitate din țară și de peste hotare și a participat activ la diverse conferințe tehnico-științifice naționale și internaționale. E de menționat că dl **C. Codreanu** este absolvent al FEn, specialitatea Electroenergetică. Tocmai de aceea, domnia sa ține cu ardoare la această facultate și la studenții care vin să-și facă studiile aici.

Fiecare profesor, îndrumător de grupă îndeosebi, dispune de metodele și tacticile personale pentru a ajunge la inima și mintea studenților. Îndrumătorul Codreanu este un bun psiholog. Prin contactul studentului cu îndrumătorul, prin expuneri de păreri și întreținerea discuțiilor studentul poate obține o esențială experiență de viață. Dl **Codreanu** consideră că și vârsta unui îndrumător de grupă contează. Cu cât este mai tânăr, cu atât și contactul este mai facil. Însă, pe de altă parte, susține și ideea că de la un îndrumător înaintat în vârstă studenții pot obține cunoștințe temeinice privind modul de viață, formarea ca personalitate și ca specialist în domeniu. Dl **Codreanu** ne mărturisește că și domnia sa obișnuiește să se consulte cu îndrumătorii colegi mai înaintați în vârstă, să le preia din metodele de lucru. Nu uită și de faptul că unii dintre ei, au fost și dascălii săi.

De la începutul anului de învățământ pune în fața studenților cerința: să nu lase lucrul de azi pe mâine. Rezultatele pozitive la învățătură se pot obține doar cu eforturi zilnice. A-i învăța pe studenți să învețe – și acesta este un criteriu de bază. Dl **Codreanu** îi învață pe studenții săi cum să selecteze materialul necesar din tot volumul de informație, cum să lucreze în bibliotecă, în sala de calculatoare.

Relațiile de prietenie între grupa academică și îndrumătorul de grupă **Codreanu** nu se încheie la expirarea celor doi ani de funcție. Continuă până la absolvire. Discuțiile particulare cu monitorii de grupă privind metodele de influențare și corectare a unor aspecte educative, formarea anumitor trăsături civice și chiar legăturile cu părinții persistă toți anii.

Dl **Constantin Codreanu** se poate mândri cu mulți discipoli care i-au ascultat de sfaturi și au ales drumul corect în viață. Printre aceștia se numără, de exemplu, mai ieri studenții, astăzi tinerii specialiști **Ion Păduraru** și **Andrei Bacean**, care i-au devenit colegi de breaslă.

Atenție la „Cod”

Termenul „Cod” înseamnă o culegere de reguli de comportare.

La Consiliul de Administrație din 6 februarie a.c., a fost analizat „Codul deontologic al studentului” (deontologie – teorie despre datorie, despre obligațiile morale).

Publicăm în continuare extrase din „Codul deontologic al studentului” (proiect). Textul integral al „Codului” adoptat de Senatul UTM va fi difuzat la toate cele 10 facultăți ale UTM. Observații, sugestii puteți expedia la anticamera rectorului sau pe adresa electronică a ziarului.

„Codul deontologic al studentului” (proiect)

Puncte de reper în situația și comportamentul de student

Studentul are următoarele drepturi:

- să urmeze activitățile didactice ale facultății la care a fost înmatriculat în conformitate cu planurile de învățământ;
- să folosească laboratoarele, amfiteatrele, sălile de cursuri și seminare, sălile de lectură, biblioteca, mediateca, complexul sportiv și celelalte mijloace puse la dispoziția sa de către UTM pentru pregătirea profesională și pentru activități cultural-sportive;
- să participe la activitățile universitare și științifice din cadrul UTM;
- să aleagă și să fie ales ca reprezentant în diverse structuri și foruri universitare de conducere;
- să beneficieze de asistență medicală;
- să beneficieze de burse de studii și de alte forme de sprijin material în conformitate cu actele normative în vigoare.

Studentul are următoarele îndatoriri:

- să se pregătească și să participe activ la orele de curs, seminare, lucrări de laborator, precum și la verificările periodice;
- să susțină toate formele de evaluare a cunoștințelor prevăzute în cadrul sesiunilor de examene;
- să-și verifice situația universitară la sfârșitul fiecărui an de studiu;
- să folosească cu grijă bunurile materiale puse la dispoziția lui în spațiile de învățământ, câmine, cantine etc., răspunzând pentru bunurile distruse;
- să manifeste comportament civic și respect față de colegi, precum și față de cadrele didactice și personalul administrativ;
- să excludă din vocabular expresiile necenzurate, obscene, vulgare;
- să nu insulte, să nu offenseze cadrele didactice, administrative și colegii;
- să respecte regulile de prevenire a incendiilor;
- să nu fumeze în incinta universității, să folosească pentru fumat numai locurile special amenajate.

Obligațiile studentului în biblioteca UTM:

- să respecte cu strictețe regulile de folosire a bibliotecii;
- să manifeste un comportament decent, să folosească un limbaj civilizat și să se conformeze prevederilor din Regulamentul de ordine internă;
- să se comporte civilizat, să protejeze bunurile bibliotecii, să păstreze liniștea, ordinea și curățenia în bibliotecă;
- să nu extragă fișe din cataloage și să nu facă însemnări pe ele;
- să păstreze și să restituie fișa de control și fișa cu număr;
- să nu transmită permisul de intrare altor persoane;
- să nu intre în săli cu genți și cu haine de sezon rece, folosirea garderobei e obligatorie;
- să nu consume alimente și băuturi în sălile de lectură;
- să deconecteze telefonul mobil;
- să completeze corect și citeț toate datele în buletinul de cerere pentru fiecare titlu de publicație;
- să verifice cu atenție starea publicațiilor primite, semnalând bibliotecarului eventualele deteriorări;
- să nu iasă afară din sălile de lectură cu publicațiile ce i s-au dat doar spre consultare;
- să anunțe bibliotecarul în cazul ieșirii din sala de lectură cu o publicație pentru copiere;

- să păstreze în stare bună publicațiile împrumutate, să nu facă însemnări, sublinieri și alte deteriorări;
- să respecte termenele de restituire a publicațiilor împrumutate, nerespectarea este sancționată;
- în cazul pierderii sau deteriorării unei publicații trebuie să găsească și să restituie un exemplar din aceeași ediție sau o altă publicație considerată echivalentă;
- să respecte orarul de funcționare a sălilor de lectură.

Încălțările de disciplină

Mai jos sunt expuse posibilele încălcări de disciplină în universitate:

1. Comportament/acțiuni necinstite. Necinste școlară înseamnă plagiere, bârfă asupra lucrărilor/temelor sau examenelor; angajarea în colaborări neautorizate în timpul/în cadrul lucrărilor; luarea, obținerea sau utilizarea anumitor materiale pentru lucrări fără permisiunea profesorului; prezentarea dosarelor false sau incorecte privind succesele la învățătură; a acționa singur sau în colaborare cu cineva în falsificarea dosarelor sau a obține grade, onoruri, premii în mod necinstit; a fabrica, a falsifica date, proceduri de investigații, analiza datelor.

2. Comportament diversionist în sala de studii. Încălțarea ordinii. Comportament diversionist în clasă înseamnă a se angaja într-un comportament care perturbă substanțial activitatea didactică, abilitatea profesorului de a preda sau a învăța studentul. Sala de studii subînțelege orice loc unde studentul este angajat în muncă spre obținerea unui credit sau satisfacerea cerințelor de program, precum și a altor activități didactice.

3. Falsificarea. Falsificarea înseamnă prezentarea/furnizarea informației false, incomplete care duc în eroare oficialitățile universității; falsificarea/uneltirea de unul singur sau cu alte persoane împreună la falsificarea dosarelor sau a documentelor; a raporta fals despre existența unei bombe, foc, dezastru natural ori alt tip de situații excepționale oficialităților universității sau altor unități/agenții pentru situații excepționale.

4. Refuzul de a recunoaște și a mărturisii complicitatea în acțiuni rău intenționate. Refuzul de a identifica sau a identifica fals o acțiune rău intenționată a cuiva atunci când asta cere o oficialitate autorizată a universității printr-un ordin sau o citație, înseamnă încălcare.

5. Încercare de jignire sau de înșelare. Încercare de jignire sau de înșelare înseamnă a modifica un dosar sau un document, folosit sau eliberat de către universitate, anume în scopul de a jigni, înșela sau dezinforma.

6. Comportament de amenințare, hărțuire sau atentat în campus. Comportamentul de amenințare, hărțuire sau atentat în campus înseamnă a pune în amenințare sau în pericol sănătatea, siguranța sau bunăstarea altei persoane.

7. Comportament dezordonat în campus. Comportamentul dezordonat în campus presupune un asemenea comportament care incită sau poate să incite perturbarea liniștii; perturbarea sau întreruperea procesului de predare, de investigație, administrativ și de funcționare a serviciilor publice; perturbarea disciplinei sau a activităților universitare încuviințate.

8. Posedarea sau folosirea armelor în campus. Posedarea sau folosirea armelor în campus sau a articolelor, substanțelor utilizate în calitate de arme, incluzând arme

de foc, substanțe inflamabile sau explozibile, substanțe biologice și chimice periculoase, cu excepția unor cazuri când folosirea acestora este permisă de către autoritățile universitare pentru unele activități cerute de o oarecare temă, este încălcare gravă.

9. Posedarea și folosirea neautorizată a drogurilor și alcoolului în campus. Este încălcare gravă.

10. Utilizarea neautorizată a facilităților și serviciilor universității – înseamnă a folosi incorect proprietățile sau facilitățile universității; folosirea neadecvată sau deteriorarea echipamentului antiincendiar, al dispozitivelor de siguranță sau alt echipament pentru situații excepționale; obținerea frauduloasă a acestora prin înșelăciune, acțiuni neautorizate; nerestituirea la timp și în stare bună a bunurilor, a locuinței universității.

11. Furt, daune proprietății, vandalism. Aici se are în vedere jaful, stricăciunile, distrugerile, posedarea neautorizată, vinderea sau dăruirea frauduloasă a proprietății care aparține universității sau unui membru al comunității universitare sau unui oaspete.

12. Accesul nepermis – înseamnă intrarea fără voie în proprietatea, facilitățile sau serviciile universității; obținerea sau punerea la dispoziția altei persoane a unor mijloace pentru un asemenea acces neautorizat; include și folosirea neautorizată sau punerea la dispoziția altei persoane a cheilor, cardurilor sau codurilor de acces.

13. Comportament diversionist – înseamnă a intrerupe intenționat evenimentele universitare; participarea la anumite demonstrații care întrerup activitățile normale ale universității și lezează drepturile altor indivizi; a conduce sau a incita pe alții la perturbarea activităților universitare normale sau programate; angajarea în acțiuni de blocare care întrerup mișcarea liberă, fie a persoanelor pedestre sau a vehiculelor în campus; producerea sau cauzarea zgomotului care perturbă activitățile sau funcțiile universitare autorizate.

14. Intervenirea intenționată pe teritoriul universității sau la activitățile universitare cu expresii libere, înseamnă utilizarea cuvintelor indecente, necuviincioase, fără rușine, obscene și a înjurăturilor/sudalmelor.

15. Tentativa de mituire (corupere activă, conform Codului Penal) sau **mituirea**, – promisiunea, oferirea sau darea unui cadru didactic sau unei persoane cu funcție de răspundere, personal sau prin mijlocitor, de bani, bunuri sau servicii, în scopul promovării ilegale a examenelor/colocvurilor, proiectelor/lucrărilor de an individuale sau altor forme de evaluare a cunoștințelor, a altor privilegii și avantaje sau a oricărei decizii favorabile ce nu i se cuvine. Coruperea activă, ca și cea pasivă (luarea mitei), este considerată infracțiune care este pedepsită penal și prin exmatricularea din universitate.

16. Mijlocirea în coruperea activă (mituire), – primirea sau extorcarea de bani și bunuri, acceptarea de servicii sau avantaje pentru sine sau altă persoană în scopul de a o face să săvârșască acțiuni ilicite, indiferent dacă asemenea acțiuni au fost sau nu săvârșite, se consideră, conform Codului Penal al Republicii Moldova, **trafic de influență** și astfel de infracțiuni este pedepsită penal și prin exmatricularea din universitate.

17. Încălțarea regulamentelor universității – înseamnă un comportament contradictoriu care încalcă regulamentele universității (de ordine interioară ale universității și de ordine interioară în căminele studențești), care au fost expuse sau publicate, inclusiv dispozițiile conținute în contractele cu studenții.

18. Încălțarea legilor de stat în campus – înseamnă un comportament care este împotriva legilor de stat, inclusiv legile de interdicere a întrebuințării alcoolului, drogurilor, a jocurilor de noroc, hărțuirea sexuală, comportament indecent, incendiere premeditată.

19. Încălțări persistente – înseamnă implicarea în acțiuni repetate de încălcare a acestui cod.

Proceduri și sancțiuni

Aici sunt expuse sancțiunile valabile dacă vreun student sau acțiune studențească se demonstrează a fi vinovată de încălcarea prezentului cod.

1. Avertizarea și muștrarea – înseamnă avertizare, muștrare în formă orală sau scrisă.

2. Cererea/porunca de ascultare/supunere – înseamnă respectarea de bună credință/voință a cererii universității ca o condiție de admitere la studii în universitate; restricții; restituire; eliminare/mutare din locuință; reținerea/refuzul de eliberare a diplomei de studii sau a unui grad pentru o anumită perioadă de timp.

3. Confiscarea – înseamnă confiscarea bunurilor folosite sau posedate prin încălcarea regulamentelor universității; confiscarea certificatelor/documentelor false sau folosite fraudulos.

4. Stagiul disciplinar, eliberarea provizorie – înseamnă un statut special cu condițiile impuse în timp limitat după stabilirea abaterii în comportament.

5. Suspendarea sau exmatricularea. Înseamnă încetarea/suspendarea statutului pe durată nu mai mare decât pentru un an de studii a studentului sau încetarea definitivă a statutului studentului.

a. Suspendarea provizorie, pe o perioadă nedefinită – până la audiența în fața Comitetului Disciplinar; președintele sau delegatul poate impune suspendarea imediată cu pierderea tuturor drepturilor și privilegiilor studentului după estimarea/aprecierea dovezilor primite.

Contestări privind pedeapsa studentului

Orice student sau organizație studențească care a fost învinuită de încălcarea regulilor sau statutului universității trebuie să aibă șansa de a obține o audiență și accesul la cel puțin o contestare corectă și deschisă. Pentru a proteja drepturile studenților sau organizațiilor studențești, președintele sau delegatul ar trebui să asigure fiecărui delincvent o procedură de contestare pentru a pune în discuție încălcările. Procedura de judecată va reflecta preocuparea universității pentru aflarea nevinovăției studentului sau organizațiilor studențești acuzate inclusiv și dreptul ambelor părți de a lua decizie și a soluționa cazul într-o anumită perioadă de timp.

Procedura trebuie să includă:

- motiv pentru contestare;
- proceduri pentru documentarea cererii de contestare;
- examinarea celor care apelează.

HOTĂRÂREA Senatului U.T.M.

din 24.01.2006

**Cu privire la decernarea premiilor
Senatului pe anul 2005 pentru munca de cercetare
și pe anul universitar 2004-2005 pentru munca de
educație**

În baza Hotărârii Comisiei permanente de decernare a premiilor Senatului U.T.M. și a discuțiilor pe marginea raportului prezentat de președintele Comisiei, prof. univ. I. Samusi, Senatul

HOTĂRĂȘTE:

1. A decerna premiile Senatului U.T.M. pe anul 2005 pentru munca de cercetare și pe anul universitar 2004-2005 pentru munca de educație următorilor competitori:

Compartimentul 1.4. „Laureat al anului 2005 în domeniul de cercetare”

Numele, prenumele, titlul didactic și științific	Catedra, facultatea	Gradul premiului
LUPAȘCO Andrei , prof. univ., dr. hab., șef cat.	Cat. PATPC FTMIA	<i>Premiul de gradul I, 2500 lei și diplomă de gradul I</i>
SOCHIREANU Anatol , lect. univ.	Cat. TM și OM FIMCM	<i>Premii de gradul II, cîte 1000 lei și diplome de gradul II</i>
GRAMA Vasile , conf. univ., dr., șef. cat.	Cat. GCG FCGC	
KOROTCENCOV Ghenadii , dr. hab, colaborator șt. principal	Laboratorul Micro-Optoelectronică UTM	
LUPU Olga , lect. sup., dr.	Cat. TAPTC FTMIA	<i>Premii de gradul III, cîte 500 lei și diplome de gradul III</i>
URSU Viorica , lect. sup.	Cat. DP FCGC	
RUSU Ion , conf. univ., dr.	Cat. TMAC FUA	
CHICIUC Andrei , conf. univ., dr.	Cat. Electromecanica FE	
BODEAN Ghenadie , conf. univ., dr.	Cat. CPAE FRT	
LUPAN Oleg , lect. sup., dr.	Cat. MDS FCIM	
BERNIC Mircea , conf. univ., dr.	Cat. UTI FIMM	
TAȘCI Stepan , conf. univ., dr.	Cat. EMC FIEB	

Compartimentul 1.5. „Laureat al anului 2005 în domeniul creativității tehnice”

Numele, prenumele, titlul didactic și științific	Catedra, facultatea	Gradul premiului
DULGHERU Valeriu , conf. univ., dr. hab., șef cat.	Cat. TM și OM FIMCM	<i>Premiul de gradul I, 1500 lei și diplomă de gradul I</i>
MONAICO Eduard , inginer	Cat. MDS FCIM	<i>Premii de gradul II, cîte 700 lei și diploma de gradul II</i>
NASTAS Vitalie , conf. univ., dr.	Cat. Telecomunicații FRT	
GUȚUL Vera , lect. sup.	Cat. ACGV FUA	
PĂNĂȘESCU Ion , conf. univ., dr.	Cat. GDD FIMM	<i>Premiul de gradul III, 500 lei și diploma de gradul III</i>

Compartimentul 1.6. “Cel mai bun doctorand al anului 2005

Numele, prenumele	Catedra, facultatea	Gradul premiului
SCOBIOALĂ Viorica , lect. sup., dr.	Cat. DTP FIU	<i>Premiul de gradul I, 1500 lei și diplomă de gradul I</i>
DICUSARĂ Ion	Cat. TM OM FIMCM	<i>Premii de gradul II, cîte 800 lei și diplome de gradul II</i>
SÎRBU Lilian	Cat. MDS FCIM	
BIȘCA Vasilina	Cat. Enologie FTMIA	
CIUMAC Liubovi , lect. asist.	Cat. MS FIMM	<i>Premii de gradul III, cîte 500 lei și diplome de gradul III</i>
ȚURCANU Dinu	Cat. SOE FRT	
TUTUNARU Irina	Cat. MCTT FIU	
DALTĂ Ghenadie , lect. asist.	Cat. DP FCGC	
BALMUȘ Lilian	Cat. EMEIA FUA	
APREUTESII Viorica	Cat. TME FE	

Compartimentul 1.7. “Cel mai bun student al a.u. 2004-2005

Numele, prenumele,	Catedra, facultatea	Gradul premiului
ȘTIRBUL Sergiu	Gr. CCIA 032 FCGC	<i>Pemii de gradul I, cîte 700 lei și diplome de gradul I</i>
RADILOV Tudor	Gr. EE 042 FE	
CHIHAI Viorel	Gr. TI 013 FCIM	
ILI Natalia	Gr. DVI 031 FIU	
PASINCOVSCHI Victor	Gr. PACCM 011 FIMCM	<i>Pemii de gradul II, cîte 500 lei și diplome de gradul II</i>
FARTAU Nina	Gr. TI 013 FCIM	
OPREA Alexandru ,	Gr. DP 0411 FCGC	
BOȘCĂNEANU Anatolie	Gr. IME 041 FE	
DOHOTARU Daniela	Gr. FI 011 FCIM	
PAVLENCU Natalia	Gr. MTCȚ 031 FIU	
SAVIN Serghei	Gr. EM 041 FE	<i>Pemii de gradul III, cîte 400 lei și diplome de gradul III</i>
MEDVEDI Semion	Gr. TI 011 FCIM	
ADOMNIȚA Ina	Gr. MTCP 011 FIU	

Compartimentul “Cel mai bun îndrumător de grupă academică al anului universitar 2004-2005

Numele, prenumele, titlul didactic și științific	Catedra, facultatea	Grupa academică	Gradul premiului
CODREANU Constantin lect. sup.	Cat. EE FE	EE 042	<i>Premii de gradul I, cîte 1000 lei și diplomă de gradul I</i>
GOREA Gheorghe conf. univ., dr.	Cat. UTI FIMM	MAIA 0411	<i>Pemii de gradul II, cîte 300 lei și diplome de gradul II</i>
URSU Leonid conf. univ., dr.	Cat. MS FIMM	M 041	
IARMALIUC Lidia lect. univ.	Cat. EMC FIEB	EMC 0411	
DELIU Angela lect. sup.	Cat. EMI FIEB	EMI 043	

Ion BOSTAN

președinte al Senatului U.T.M., acad., prof. univ.

Ion Drobencu

secretar științific, conf. univ., dr.

Nota redacției

Premii și pentru îndrumătorii de grupe

Pentru prima dată în Hotărârea Senatului UTM din 24 ianuarie 2006 privind decernarea premiilor senatului a apărut și compartimentul “**Cel mai bun îndrumător de grupă academică**”. Suntem plini de satisfacție pentru cei 5 îndrumători de grupe de la FIEB, FEn și FIMM, care au obținut premii pentru munca lor educativă, răbdătoare, înțeleaptă, autentic pedagogică depusă în grupele pe care le-au îndrumat și au obținut succese frumoase în anul universitar 2004-2005.

Dar. Dar în același timp ne întrebăm cu nedumerire îndreptățită, de ce numai 5 îndrumători de grupe?! Doar “Regulamentul privind decernarea premiilor Senatului UTM îndrumătorilor de grupe academice începând cu anul universitar 2004-2005” sunt prevăzute 35 de premii (6 pentru FCIM; 12 pentru FIMM, FRT, FUA; 15 pentru FEn, FIMCM, FTMIA, FCGC, FIEB; 2 pentru FIU).

Tocmai 35 de premii posibile, dar numai... 5 realizate! Uluitor de puține!

Di I. Samusi, președintele Comisiei permanente pentru decernarea premiilor Senatului UTM, prof. univ., dr., ne-a informat cu aceeași nedumerire îndreptățită că nu au fost înaintate candidaturi de la facultăți și catedre. Absente au fost tocmai 7 facultăți: FRT (decan, dl S. Andronic), FIU (decan, dl C. Spânu), FIMCM (decan, dl A. Toca), FTMIA (decan, dl Gh. Musteață), FCIM (decan, dl I. Balmuș), FUA (decan, dl N. Grozavu), FCGC (decan, dl V. Toporeț).

Păcat. Păcat pentru că bani au fost alocați destui pentru a îndulci munca destul de migăloasă, precum se știe, a îndrumătorilor de grupe. Și mai cu seamă a celor ce cu devotament pedagogic își fac datoria anul întreg de studii, săptămână de săptămână.

Sperăm că pentru viitoarea premierie (decembrie 2006 – ianuarie 2007) domnii decani vor cere cu toată perseverența șefilor de catedre să prezinte candidaturile și actele însoțitoare la timp, astfel ca banii alocați să ajungă în mâna îndrumătorilor de grupă merituosi. **Munca educativă trebuie stimulată numaidecât, ea fiind pilonul tuturor succeselor.** Iar premieria îndrumătorilor de grupe este unul din stimulenții puternici în acest sens.

© splendidă echipă (Aportul absolvenților din Odesa)

Inaugurarea Institutului Politehnic a implicat o serie de mari probleme – obținerea localurilor (blocuri de studii, cămine), alocarea bugetare și inventarului gospodăresc, formarea contingentului de studenți, dotarea bibliotecii și cabinetelor cu literatură, procurarea aparatului pentru laboartoare, angajarea personalului auxiliar, acumularea documentației metodice etc. Problema cea mai importantă însă era formarea unui colectiv pedagogic de calitate.

Completarea catedrelor generale (matematica, fizica, chimia, desenul, limbi moderne, științe sociale, educația fizică) a fost o problemă relativ simplă.

Timp de două decenii de după război Universitatea de Stat și 3 institute pedagogice (din Chișinău, Bălți și Tiraspol) au pregătit câteva mii de tineri în aceste domenii. În instituțiile numite, precum și la Acedemie făcuseră studii de doctoranzi. Astfel că deja era de unde alege cadre pedagogice cu perspectivă.

Completarea catedrelor de specializare de la Facultățile de Electrotehnică, Mecanică,

Electrofizică, Tehnologie și Construcții a decurs cu multiple dificultăți.

Un mare rol în rezolvarea problemei cadrelor pentru catedrele ingineresti l-au avut cei 42 absolvenți ai institutelor tehnice din Odesa: Politehnica, Institutul Tehnologic, Institutul de Morărit-Panificație, Institutul de Construcții.

O parte din ei s-au înscris acolo de sine-stătător. Majoritatea însă au fost trimiși la studii de către Ministerul Învățământului din Chișinău.

Tot acest tineret s-a întors în Moldova, s-a angajat la Politehnică și a participat activ la crearea laboratoarelor, în organizarea procesului de studii și a muncii științifice, în formarea organizațiilor obștești. Au adus cu ei experiență și tradiții din școli superioare cu reputație. Anume datorită lor Politehnica noastră a devenit rapid o școală superioară de prestigiu. Vinieta propusă cititorilor noștri a fost compusă de către colaboratoarea UTM dna **Viorica Ostaș-Tofan**; imaginile sunt luate din vinietele institutelor respective (promotațiile 1954-65).

Majoritatea acestor absolvenți au făcut ulterior studii la doctoratură în cele mai prestigioase institute din Moscova, Leningrad, Kiev, precum și la Academia noastră. S-au întors cu o nouă experiență, au devenit savanți cu tematică științifică proprie. Au stabilit legături științifice, pe care le-au pus în serviciul altei generații de tineri.

Cu timpul o bună parte din absolvenții de la Odesa au ocupat posturi de răspundere. Lăsăm să vorbească cifrele: 1 prorector (**T. Andros**), 3 decani (**M. Cherdivenco**, **V. Musteață**, **G. Pavlov** – concomitent și șefi de catedră), 3 prodecani (**T. Paiu**, **A. Hadjioglu**, **V. Ungureanu**), 8 șefi de catedră (**A. Antonovici**, **N. Baboi**, **G. Ganea**, **V. Gologan**, **A. Guțu**, **E. Ojog**, **S. Orlov**, **I. Stog**) și 3 șefi de departamente (**M. Ichizli**, **A. Marin**, **V. Stroiu**). Domnii **G. Ganea**, **M. Ichizli** și **I. Stog** au lucrat câțiva ani în Universități din Africa.

Trei persoane au susținut teza de doctor habilitat și au titlul de profesori universitari: dl **Valentin Musteață** (ales și membru corespondent al AȘ RM), domnii **M. Cher-**

divenco și **V. Gologan**. Au susținut teze de doctor în științe tehnice și au devenit conferențieri 31 de alți foști absolvenți ai Institutelor din Odesa.

Chiar că a fost splendidă această echipă de tineri ingineri – harnici, capabili și frumoși, care se pot mândri că au participat activ la punerea temeliei Universității Tehnice.

Aurel MARINCIUC,
conf., Catedra Mecanica Teoretică

P. S. Două treimi din cei de pe imagine mi-au fost subalterni la Facultatea de Mecanică (anii 1965-67) și Facultatea de Electrofizică (1967-69). Îi știu pe toți ca entuziaști, doritori să facă știință. Veneau la decanat cu inițiative, erau gata să execute orice sarcină propusă. Au fost stimați de colegii lor și de studenți. Astăzi, când au trecut peste 40 de ani, continuă să activeze la UTM 20 de persoane; sunt decedați 10 și au plecat în alte instituții sau la pensie – 12. Cu toții au lăsat aici o bună amintire.

Știri de la facultăți

FRT. O nouă direcție de cercetare

Dl **Ion Avram**, șeful Catedrei Radiocomunicații, ne-a informat: reieșind din contextul că în prezent telefoanele mobile acționează negativ asupra posesorului în timpul comunicării, în anul universitar precedent (2004-2005), în cadrul catedrei a apărut ideea de a căuta posibilitatea de micșorare a influenței radiației la emisie asupra creierului uman.

Numeroasele materiale și studii științifico-medicale publicate în literatura de specialitate și pe Internet, atenționează tot mai insistent despre influența negativă a aparatelor de telefoane mobile asupra stării de sănătate a

abonatului. Există o explicație: deși nivelul puterii semnalului de emisie al telefonului mobil este scăzut (de la unități de mW până la unități de W), amplasarea antenei telefonului mobil chiar în imediata apropiere de creierul abonatului de cca. 1-2 cm și frecvența înaltă a semnalului (aproximativ 900 MHz), acțiunea câmpului electromagnetic este imensă. La inițiativa colaboratorilor catedrei, a unor masteranzi și doctoranzi, a fost lansată cercetarea procesului de micșorare a influenței radiației la emisie. De menționat, în lipsa unor laboratoare performante la catedră, studiile și cercetările de rigoare se efectuează

în laboratoarele puse la dispoziție de Institutul de Cercetări Științifice „ELIRI”. Tot aici își are sediul și secția „Construirea aparatului radio” a Clubului studentesc tehnico-sportiv de radioamatori „Politehnic” (președinte, dl **Ion Avram**).

Cercetările migăloase se realizează pe două căi: 1) Descoperirea formei antenei la telefonul mobil care să aibă o altă diagramă de directivitate (astfel încât să nu ocupe raza capului abonatului); 2) Utilizarea pentru antenă a unor materiale speciale (inclusiv magnetice).

Deși sunt încă la etapa inițială de cercetare, colaboratorii științifici se pot prezenta deja cu unele realizări: s-au descoperit câteva formule matematice ale diagramei de directivitate care pot fi simulate la calculator. Dl **I. Avram** ne mărturisește că această direcție de cercetare este nouă și pe plan internațional.

La Catedra Radiocomunicații există multe probleme care necesită soluționare: lipsa unor metode de lucru, a programelor de simulare la catedră, a echipamentului de măsurări, etc. Rezultatele obținute de către cercetătorii de la **Catedra Radiocomunicații** au fost expuse într-un referat amplu de către masterandul **M. Alexandreanu** în timpul conferinței tehnico-științifice a facultății de la sfârșitul semestrului trecut.

Studiile de influență negativă a diagramei de directivitate la antena telefoanelor mobile și utilizarea materialelor speciale la construirea antenei îi preocupă în mod deosebit pe studenții și masteranzii de la FRT. La solicitarea lor, au fost aprobate teme de licență în acest domeniu.

Știri de la facultăți

FCGC. Profesorii UTM susțin perfecționarea profesorilor din școlile profesionale

În decursul a două săptămâni (16-28 ianuarie a. c.), în incinta Centrului de Formare Continuă în Domeniul Construcțiilor, blocul nr. 10, (director, dl **Vitalie Scalnăi**), au avut loc cursuri de perfecționare a cadrelor didactice din școlile profesionale din republică cu orientare în pregătirea specialiștilor în domeniul construcțiilor. Cursurile au fost organizate la inițiativa Centrului de Perfecționare și Recalificare a Cadrelor (director, dl **Valentin Amariei**, prorector pentru formarea continuă a cadrelor).

Cele 35 de cadre didactice de la școlile profesionale au trecut stagiile în laboratoarele performante și utilitate ale Centrului, au îndeplinit proiecte didactice în domeniul de activitate, au beneficiat de întâlniri cu reprezentanți ai Ministerului Învățământului, Tinereții și Sportului. Pe parcursul perioadei de perfecționare au fost antrenati în procesul de instruire și profesori de la Catedra Tehnologia Construcțiilor, FCGC: dnii **Iurie Dohmilă**, șeful catedrei; **Oleg Cazacu**, conf. univ., și de la Catedra Securitatea Activității Vitale, dl **Efim Olaru**, conf. univ., dr., șeful catedrei.

Dl **V. Amariei** ne-a informat că astfel de cursuri pe viitor vor mai fi organizate luând în considerare solicitarea participanților. Deocamdată, tot la inițiativa Centrului de Perfecționare și Recalificare a Cadrelor, pe 18 februarie a. c. a demarat un seminar pentru conducătorii și cadrele manageriale ale școlilor profesionale. Problemele puse în discuție: curriculumul centrat pe necesitățile celor care învață caracteristicile managementului eficient. Iar pe 20 februarie – cursuri de formare psiho-pedagogică a cadrelor didactice din școlile profesionale (două săptămâni).

Impresiile masteranzilor

Recent a avut loc un eveniment foarte important și mult așteptat de studenții de la masteratul european "Energie și Mediu": **deschiderea oficială a laboratorului de calculatoare**. Cu această ocazie aducem sincere mulțumiri și urări de bine tuturor profesorilor care au contribuit la realizarea acestui program. Mulțumim mult cadrelor didactice care ne îndrumă și ne susțin. Profesorii fiind bine pregătiți profesional ne predau lecții de calitate. La fel sunt utilizate tehnologii noi în predarea lecțiilor. Efectul este maxim. Studenții sunt impresionați, foarte mulțumiți de oportunitățile care li se oferă. În afară de calculatoarele performante, sala este dotată cu o bibliotecă bogată de cărți specializate, ultimele versiuni ale sistemelor software de calcul și modelare, diferite tipuri

de traductoare cu conectarea directă la calculatoare. Pentru fiecare student se asigură accesul la Internet. Astfel se vor putea acumula cunoștințe și noi experiențe în domeniul energiei și mediului, se vor efectua diferite măsurări prin intermediul traductoarelor și se vor prelucra sistematic datele măsurate.

Programul de masterat "Energie și Mediu" prevede pregătirea profesională și calitativă în domeniul Energiei și Mediului, deprinderi practice și teoretice în ceea ce privește soluționarea problemelor importante cu care se confruntă societatea de astăzi: emisii de gaze cu efect de seră, poluarea apelor și solului, crize energetice, care au un impact negativ asupra mediului conducând la dezechilibrul natural. Se dorește generarea unei atitudini durabile la producerea

și utilizarea energiei, precum și protejarea mediului înconjurător - o problemă globală la momentul actual. Acest masterat ne va oferi o posibilitate unică și sigură prin pregătirea teoretică și practică pe parcursul anului de studii în domeniul energiei și mediului – un domeniu foarte important astăzi.

Un aspect important al programului de studii îl reprezintă cadrele didactice de prim rang din R. Moldova, profesori invitați de la Stockholm și Berlin, care cu bogata experiență în domeniu precum și practica lor internațională ne oferă posibilitatea de a aborda cele mai stringente probleme precum și găsirea alternativelor de soluționare a acestora.

Diana PÎNTEA

Etica

Circulau în cadrul UTM diferite zvonuri. Zvonuri rele. Cum că unii profesori sau unii studenți duc tratative reciproce condamnabile în privința falsificării, trișării examenelor. Pedagogul să decadă moral atât de mult?... Studentul să apuce pe o cale imorală de pe acum?...

La **Facultatea Radioelectronică și Telecomunicații** nenorocirea morală a dat peste noi. Cazul s-a întâmplat în timpul sesiunii de iarnă a examenelor. Examenele doar sunt "vama", "momentul crucial" de control. Controlezi cunoștințele. Dar dacă ele, cunoștințele, nu sunt?... Ce controlezi?... Trișorii, înșelătorii, precum se vede, spun că poți controla altceva... ceva... sau câțiva, mai știi ce?...

Conferențiarul **Grigore Burlacu** putea să controleze doar existența borderoului pe masă și... să tot "scrie" note pozitive. Cunoștințe nu avea ce să controleze la așa-zisele examene "Radioelectronica II" și "Măsurări electronice". Cunoștințele doar nu existau... în natură... în mintea studenților.

Fiindcă se auzise (doar zvonuri, ziceam, circulau) despre intenția de falsificare – trișare – înșelare a conferențiarului **Burlacu**, forurile de conducere ale UTM au anticipat lucrurile și au cerut ca examenul să fie primit nu numai de unul dl **Grigore Burlacu** "în singurătată", ci de o comisie în frunte cu dl **Timofei Andros**, unde desigur intra și dl **Burlacu** în calitate sa de examinator "legal".

Și? Și s-a descoperit tocmai nenorocirea moral-pedagogică – falsificarea, înșelarea, trișarea, mințirea.

La examenul "Radioelectronica II", din 100 de studenți ai anului 3, specialitatea Telecomunicații, învățământ cu frecvență redusă, tocmai 81 nu au fost admiși pe motivul neprezentării și nesusținerii proiectelor de an. Iar din cei 18 examinați – unul, doar un singur student a luat notă pozitivă.

Să ne imaginăm ce dezastru pedagogic: din 100 de studenți, doar unul singur a reușit să treacă examenul!

Iată ce scrie în "Informația" sa Comisia, după ce a depistat distrugătoarele nereguli pedagogice la dl conferențiar **Grigore Burlacu**: "Lipsa totală de responsabilitate

Cazuri dezonorante, rușinoase

pentru organizarea susținerii proiectului de an de către studenții de la învățământul cu frecvență redusă (81 la sută din studenți nu au prezentat sau nu au susținut proiectul de an). Încercarea de a propune spre examinare a subiectelor ce prezintă doar numai o mică parte a chestionarului de examinare din programa de învățământ (inițial s-au propus 12 subiecte din 23 cerute de programă)".

Comisia a făcut o comparație care vorbește elocvent despre "cuanțumul moral" al conferențiarului **Burlacu**. În semestrul anterior reușita a fost 100 procente din studenții "examinați" și 86 procente din numărul total de studenți. La examenul susținut în fața comisiei în sesiunea aceasta reușita aceluiași studenți, cea care s-a dovedit ca adevărată, a fost diametral opusă: 16 procente pentru studenții examinați și 3 procente (!) pentru toți studenții din grupele dlui conferențiar **Grigore Burlacu**.

Acest conferențiar a adus mai apoi, pentru un fel de justificare, un teanc de cereri de la studenți, în care se cereau, chipurile, consultații suplimentare. Ce dorea să "dovească" oare conferențiarul... "infricoșat"? Pentru ce trebuie ca studenții să scrie cereri? Oare nu știe conferențiarul că el este obligat "fără nici o cerere" scrisă, să consulte studenții cât e nevoie, să-i instruiască așa cum se cuvine?... Oare nu cumva "cererile" acestea ascund altceva?... sau altcâtva?

Până unde poate decădea moral un conferențiar, precum dl **Grigore Burlacu**?

E de neimaginat, probabil.

Dl **Nicolae Bejan**, șeful Catedrei de Telecomunicații a spus că și anul trecut găsisse ceva nereguli la conferențiarul cu pricina **Grigore Burlacu**. Dumnealui i s-a spus cât se poate de serios care este rolul său de pedagog. Dar, se vede, n-a înțeles...

Cazul al doilea tot la FRT privește pe lectorul superior **Leonid Peev** cu așa zisul "examen" la "Optoelectronică".

Și aici o comisie având în frunte pe dl **Valerian Dorogan** (în comisie intra, desigur, și dl **Peev** în calitate sa de examinator "legal") a anticipat... simpla "scriere" a notelor pozitive fără a se controla cunoștințele studenților anului 3 specialitățile Optoelectronică și Inginerie și Management în Telecomunicații, învățământ cu frecvență redusă.

Din 114 studenți admiși la examen 52, deci cam jumătate, nu au prezentat proiecte de curs. Dar se știe că, mai întâi, se susțin proiecte de curs și apoi se trece la examen.

Dar și proiectele de curs, cele care au fost prezentate, aveau toate una și aceeași temă. Mai mult de 90 la sută din proiecte erau absolut identice. Deci copiere totală! Examinatorul **Leonid Peev** nu putea să nu observe identitatea proiectelor, deoarece toate au fost "susținute" într-o singură zi (16 ianuarie 2006).

Inițial pentru examen au fost pregătite numai 5 bilete în care întrebările se repetau. Deci se cerea pentru examen doar o parte din materia prevăzută de program. Vă închipuiți ce înșelare! Ulterior la inițiativa Comisiei examinatorul **Peev** a pregătit și propus 20 de bilete.

Este clar că la examen în fața comisiei majoritatea notelor au fost insuficiente, pentru foarte mulți studenți examenul a fost considerat nevalabil din cauza lipsei proiectelor de curs.

Dar dacă nu ar fi fost comisia? **Leonid Peev**, examinatorul, atâta osteneală că ar fi depus – a "scrie" note pozitive în borderouri.

Iată ce înseamnă trișare, mințire, falsificare. Și toate acestea, nici să-ți vină a crede, făcute tocmai de acela care este chemat să instruiască generațiile tinere, acela care ar trebui să se numească... *pedagog*. Dar cum să te încumeți a-l numi... *pedagog*?

Profesorii "viciați" nu mai lucrează, desigur. Au fost eliberați din funcție.

(Continuare în pag.8)

Sport: universiada

UTM, învingătoare

Casa de Cultură a Universității de Stat din Moldova a găzduit, în perioada 23-25 ianuarie, concursul la jocul de dame din cadrul Universiadei cadrelor didactice și colaboratorilor de la instituțiile de învățământ superior din țară. Competiția polivalentă cuprinde

trăirilor la "tabla suspinelor", calitatea multora dintre partidele disputate au demonstrat, fără puțință de tăgadă, buna pregătire teoretică, clasa concurenților. Întrecerea a fost practic echilibrată și de o înverșunare mai rar întâlnită. Nici la consumarea tuturor

șapte probe și se desfășoară sub egida Federației Sportului Universitar din Moldova. Întrecerea la jocul de dame, a doua din programul competițional, a reunit 8 echipe. S-a jucat conform formulei: "fiecare cu fiecare", în 7 runde, cu 20 de minute timp de gândire la partidă. La mesele de joc s-au așezat formațiile Institutului Național de Educație Fizică și Sport (INEFS), Universității de Stat de Medicină și Farmacie "Nicolae Testemițanu" (USMF), Universității Pedagogice de Stat "Ion Creangă" (UPS), Universității de Stat Agrare din Moldova (USAM), Universității de Stat "Alec Russo" din Bălți (USB), Universității Tehnice a Moldovei (UTM), Academiei de Studii Economice din Moldova (ASEM) și Universității de Stat din Moldova (USM).

O întrecere mult peste nivelul unor amatori

A fost o competiție solidă, cu jucători de certă valoare, mult peste nivelul unor simpli amatori, semn că jocul de dame are mulți adepți în rândul lectorilor, tuturor cadrelor didactice și colaboratorilor de la instituțiile de învățământ superior din țară. Prin urmare, competiția a fost mai mult decât un prilej pentru aceștia de a se întâlni și petrece util, interesant timpul liber, de a scăpa, fie și pentru câteva zile, de monotonia existenței cotidiene. Tensiunea duelurilor, intensitatea

rundelor nu era clar cine e câștigătorul. Două echipe – cea a Universității Tehnice și cea a Universității din Bălți – acumulasă exact câte 13,5 puncte din 21 posibile. S-a ajuns la calcularea coeficienților suplimentari care s-au dovedit a fi ceva mai buni pentru UTM.

Sub semnul echilibrului

Dar iată clasamentul final: 1. UTM – 13,5 puncte; 2. USB – 13,5 puncte; 3. USM – 12,5 puncte; 4-5. USMF și USAM – câte 10 puncte; 6. INEFS – 9 puncte; 7. UPS – 8 puncte și 8. ASEM – 7 puncte.

Pentru echipa învingătoare, cea a Universității Tehnice, au evoluat: **Valentin Olaru, Iurie Bălan, Ana Costăș și Gheorghe Gordon** (foto, de la stânga).

Apoi a avut loc ceremonia de premiere efectuată de dl **Boris Boguș**, vicepreședintele FSUM. El a înmănat echipei câștigătoare, UTM, Cupa, Diploma de gradul I, medaliile de aur și premii în obiecte. De medaliile de argint și de Diploma de gradul II s-au învrednicit componenții echipei Universității din Bălți, iar în posesia medaliilor de bronz și Diplomei de gradul III au intrat membrii Universității de Stat din Moldova, care a găzduit întrecerea.

Alexandru ILIEȘ

(Din "Sport plus", 31 ianuarie 2006)

Cazuri dezonorante, rușinoase

șefii de catedră și îndrumătorii de grupe academice.

Credem că o astfel de mobilizare a eforturilor la toate nivelurile va conduce atât la o sporire a eficienței procesului instructiv-educativ, cât și la întărirea aspectului moral al acestuia.

...Dar studenții? Studenții doar au văzut clar că așa numita "instruire" a lor se află în contradicție vădită cu orice normă morală și didactică. De ce au tăcut? Ba mai mult. De ce ei înșiși au intrat în "jocul" acesta urât-urâcios, copiind unul de la altul, acceptând sau poate chiar "rugând" ca profesorii **Peev** sau **Bur-lacu** să "reducă" volumul materiei la examen – mai puține bilete-întrebări?... Probabil unii studenți se fac părtași cu asemenea profesori la încălcările moral-didactice.

În aceste cazuri și studenții vinovați de asemenea trișări, falsificări, înșelări mințiri, trebuie să fie trași la răspundere. Se știe: și studenții ca și profesorii care încalcă regulile sunt răspunzători în fața legii.

Aceste două cazuri extraordinare ne sugerează, desigur, intensificarea transparenței în toată activitatea universitară. În speță trebuie intensificate sondajele sociologice "student-

profesor". Studenții să expună anonim, precum se obișnuiește, opinii asupra diferitelor aspecte din activitatea didactică a profesorului. Profesorul devotat profesiei, misiunii sale de pedagog, va primi cu deschidere asemenea sondaje, el nu are de ascuns nimica. El va înțelege just și eventualele observații critice juste din partea masei de studenți, ba va spune în sine sa și cuvinte de mulțumire. Sondajele vor mobiliza voința sinceră și de partea studenților, ei doar își iau răspunderea de a caracteriza activitatea omului care-i îndrumează spre profesie – pedagogul.

Va trebui să fie intensificat și controlul inopinat la lecții. Sigur că profesorii au toată încrederea noastră, dar pentru a nu lăsa loc "tentațiilor rele" există acest control inopinat. Există doar vechea și înțeleapta zicală – **crede dar controlează**. Spre binele celui controlat, spre binele tuturor.

Cazurile rele despre care am relatat ne-au produs necaz, neplăceri. Dar cu eforturi comune am reușit să ne curățăm, să aruncăm tumaora din organismul universitar. Într-adevăr, numai cu eforturi civice comune la toate nivelurile în UTM ne vom debarasa de fapte antipedagogice, imorale, care, din păcate, pătrund uneori. Să ne uităm bine la toate facultățile pentru a vedea mereu clar tot peisajul, să păstrăm neîntinată autoritatea didactică la UTM.

Aniversări

Profesor cu literă mare

Alexandru Marin la 70 de ani

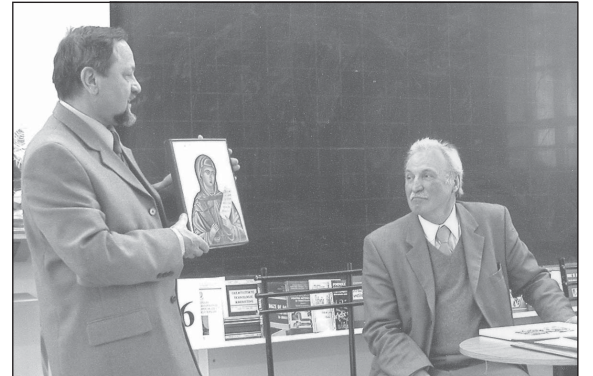
Cine este **Alexandru Marin**? Este greu a spune multe despre o personalitate într-un spațiu redus. Născut la 10 februarie 1936, în familia profesorilor de școală **Zaharia** și **Pelagheia Marin**, într-o pitorească localitate

de pe malul Prutului din sudul Basarabiei – comuna Brâzna, județul Cahul, județ care a dat personalități și în care se mai păstrează unele tradiții naționale, pe care le-au pierdut completamente majoritatea orașelor basarabene rusificate. În 1953 a absolvit Școala Medie nr. 2 din Cahul. Deoarece în RSSM de pe atunci nu exista nici o instituție de învățământ tehnic superior, dorința de a învăța l-a adus (de altfel, ca și pe mulți alți tineri domnici de învățătură) la Institutul Politehnic din

Odesa, pe care l-a absolvit în 1958. De menționat faptul că 42 de absolvenți ai acestei instituții, marea majoritate din ei fiind cadre naționale, au stat la baza formării viitorului Institut Politehnic din Chișinău. A trecut toate treptele carierei profesionale a unui inginer și profesor universitar. A început cu postul de maestru de schimb la Uzina Constructoare de Mașini "S. M. Kirov" din Tiraspol (1958-1960), apoi a fost numit director adjunct în probleme de studii, cumulând și funcția de lector la filiala Institutului Economiei Naționale din Moscova. Din aprilie 1965 până în prezent activează la Universitatea Tehnică a Moldovei, parcurgând toate treptele didactice universitare – asistent, lector superior, conferențiar, profesor universitar interimar la Catedra de Tehnologie a Construcțiilor de Mașini, rămânând fidel catedrei, Universității Tehnice a Moldovei, dar și neamului. De menționat că tânărul **Alexandru Marin**, ca și mulți alți tineri entuziaști de pe atunci, s-a încadrat plener în marea operă deosebit de importantă

pentru economia Republicii Moldova, dar și pentru întreaga intelectualitate basarabească, de constituire a Institutului Politehnic din Chișinău.

Acesta este **Alexandru Marin**, doctor în tehnică din 1970, când și-a susținut teza de doctorat la Moscova, coautor de manuale, apărute în colaborare cu colegii de la Universitatea Tehnică "Gh. Asachi" Iași în anii 1992-1993, care au fost extrem de utile pentru studenți (dar și pentru profesori, care trecuseră în 1989, la predarea materiilor la facultate în română și care întâmpinau dificultăți enorme legate de terminologia de specialitate în limba română). Autor de brevete de invenție. Inițiator, în 1999, al unei Confe-

rințe Internaționale în domeniul construcției de mașini, organizată împreună cu colegii de la Iași și care, de atunci, se desfășoară consecutiv la Universitatea Tehnică din Chișinău și la Universitatea Tehnică "Gh. Asachi" din Iași. Veșnic în căutarea eu-lui său, se pare că în 1993 l-a găsit: a devenit director al editurii UTM, iar din 1998 – director al Editurii "TEHNICA-INFO". Pe parcurs a editat cca. 250 de titluri de carte, preponderent în domeniul tehnicii, dar și în alte domenii. Este important faptul că profesorul **A. Marin** a contribuit esențial la apariția și editarea revistei "Meridian Ingineresc" – prima revistă tehnică din Republica Moldova.

Sunteți un adevărat "argint-viu" și am vrea să rămâneți în continuare tot așa. Să fiți sănătos și să vă bucurați de stima colegilor și a familiei dumneavoastră. La mai mult și la mai mare, mult stimat Domnule Profesor!

Valeriu DULGHERU

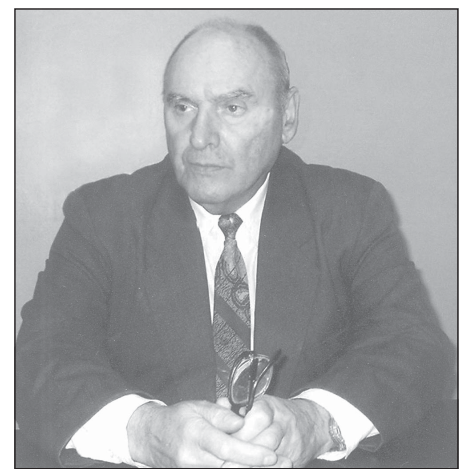
Din „Literatura și Arta”, 9.02.2006
(variantă prescurtată)

Nicolae Baboi – 70

Dl **Nicolae Baboi** s-a născut la 3 ianuarie 1936 în satul Hlinaia, raionul Slobozia. Copilăria și școala le-a petrecut în satul natal. Atitudinea foarte afectuoasă față de disciplinele exacte l-a adus în anul 1954 la Institutul Politehnic din Odesa.

În 1959 cu succes absolvește Facultatea de Termotehnică și începe activitatea de inginer la întreprinderea "Injdrostroj" din Chișinău. Dar dragostea de științele exacte și de activitate creativă de cercetare, îl aduce în anul 1961 la Institutul de Fizică Aplicată al Academiei de Științe a Republicii Moldova.

Din anul 1971 dl N. Baboi activează în cadrul Catedrei de Termotehnică a Universității Tehnice a Moldovei. A perfectat și pregătit pentru predare un șir de cursuri din domeniul termotehnicii. Pe parcursul acestor ani dl conf. univ., N. Baboi a îndeplinit și anumite funcții didactice-organizatorice: prodecan la Facultatea de Mecanică, șef Catedră Termotehnică, funcții în Comisia de Admitere a Universității.

La vârsta onorabilă de 70 ani dl conf. univ., N. Baboi este plin de planuri noi, atât în domeniul didactic, cât și cel educativ.

Mult stimat domnule Nicolae Baboi, noi, colegii de catedră, venim cu un sentiment de profund respect și cordiale felicitări cu ocazia frumoaselor jubilee: 70 de ani de viață, 50 de ani de activitate pedagogică, 35 de ani în cadrul Catedrei de Termotehnică.

Aportul adus de Dumneavoastră la dezvoltarea catedrei de Termotehnică este considerabil.

Colegii de Catedră

Editor – UTM.

Materialele le puteți expedia la redacție și prin poșta electronică pe adresa: mesager@adm.utm.md

Pregătirea materialelor: M. Romanciuc, A. Emandei, D. Saranciuc.

Design: Viorica Ostaș-Tofan

Înregistrare la Ministerul Justiției al RM cu nr. 42 din 16.02.1998

Tiparul: Editura "Universul" Comanda:

Tiraj: 1500